

Capella de la Serra de Santa Anna

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Antiga parròquia de Sant Martí de Centelles
Emplaçament Mas la Serra de Santa Anna

Coordenades:

Latitud: 41.77456
Longitud: 2.21375
UTM Est (X): 434655
UTM Nord (Y): 4625045

Classificació

Número de fitxa 08224 - 5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle s. XVI
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: El terra i la coberta es troben en un estat de conservació precari.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00003
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dt., 27/11/2001 - 01:00

Descripció

Construcció d'una sola nau amb planta rectangular i coberta a dues vessants que es troba situada en un petit desnivell del terreny que afecta l'estructura i distribueix l'espai en dos nivells, en el superior del quals s'hi troba ubicada la capella. Aquesta capella es troba adossada, per la part de l'absis a la façana oest del mas la Serra de Santa Anna, a la qual dóna el nom. La seva orientació respecta l'eix est-oest i l'entrada per la banda sud del recinte evidencia la seva adscripció al cristianisme. Aquesta entrada es realitza per una petita porta emmarcada per llindes de pedra ben treballada que contrasten amb la resta de la construcció. De l'estructura original es conserva l'eix constructiu basat en un recinte simple i unitari amb un accés al sud i una obertura decorada amb motllura a la cara est de la construcció. La capçalera de la capella presenta una estructura rectangular i al seu parament interior, parcialment arrebossat, s'hi observa l'existència d'una antiga obertura interior i actualment tapiada, segurament una porta petita per accedir directament al mas. Del sistema constructiu destaca la combinació de petits carreus lligats amb morter rematats per blocs de dimensió mitjana disposats als angles. El terra és de rajola senzilla relligada, subjectada per un embigat de fustes i segurament restituït. Aquest edifici presenta diverses modificacions arquitectòniques en la seva estructura, dificultant la seva adscripció cronològica i els seus diversos usos. La modificació més significativa es troba a la part del sostre i la teulada afectant de forma significativa la coberta de la capella.

Observacions:

Actualment és utilitzat com a galliner i traster de la masia.

Història

La primera referència documental del mas la Serra la trobem al 1549, moment en què Serafí de Carrós i de Centelles, germà del baró Guillem Ramon II, va comprar el mas i en va fer construir una capella l'any següent, al 1550. Aquesta primera capella podria correspondre a la mateixa estructura conservada que l'actual. Durant el segle XVII consta que hi havia una capella dedicada a Santa Anna prop el mas Serra, conegut des d'aleshores com a Serra de Santa Anna. A finals del mateix segle estava tant indecorosa que en les Visites Pastorals del 1696 i 1703 el bisbe de Vic en va prohibir la celebració de misses. El culte a Santa Anna es va mantenir amb la construcció, en un moment incert del segle XVIII o inicis del XIX, d'una fornícula a la façana principal de la casa i on s'hi troba ubicada la imatge de la santa. Actualment la imatge de Santa Anna recorda la desapareguda capella i la memòria popular ha oblidat la seva ubicació original. Les antigues cases fortes acostumaven a tenir una capella que servia per al culte dels senyors de la domus, els quals eren els patrons de l'església i que sovint la feien servir de panteó familiar. Els habitants volien tenir un temple propi per les celebracions, encara que haguessin d'acudir a l'església parroquial o sufragània pels actes litúrgics més rellevants. Algunes d'aquestes esglésies es convertiren en nuclis eremítics i altres en santuaris marians sense tenir massa vitalitat i passant, més recentment, a adoptar funcions diverses. El culte a la santa es va mantenir fins a mitjans de segle XX amb la celebració d'un aplec conegut com l'aplec de Santa Anna.

Bibliografia

- AAVV. (1984). Osona. Catalunya Romànica. Vol. II i III. Ed. Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- PLADEVALL, Antoni. (1955-1957). San Martín de Centelles, San Miguel Sesperxes y San Pedro de Bertí. a AUSA, n. XVIII. p. 357-372.
- PLADEVALL, Antoni. (1962). Romiatge a Sant Martí de Centelles i Sant Miquel Sesperxes i Bertí. Vic.
- PLADEVALL, Antoni. (1992). Orígens i formació del terme municipal de Sant Martí. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

SOLANS, Antoni. (1992). Notes i comentaris sobre Sant Martí de Centelles. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

